

ВИКОРИСТАННЯ KEYС-МЕТОДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КЛІНІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

USE OF THE CASE METHOD FOR DEVELOPING CLINICAL ANALYSIS AND DECISION-MAKING SKILLS IN MEDICAL STUDENTS

У статті розкрито теоретико-методологічні засади використання кейс-методу як ефективного інструмента формування клінічного мислення у студентів медичних закладів вищої освіти. Визначено, що кейс-метод забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, створюючи навчальне середовище, наближене до реальних клінічних ситуацій. З'ясовано, що застосування цього методу сприяє переходу від засвоєння фактів до їх осмисленого використання у процесі прийняття професійних рішень. Наголошено, що поетапна робота з кейсами формує аналітичне, критичне та рефлексивне мислення, необхідне для обґрунтованого клінічного аналізу. Підкреслено, що проблемно-орієнтовані кейси розвивають здатність до оцінки неповної або суперечливої інформації, формують логіку клінічного мислення та підготовлюють до роботи в умовах невизначеності. Констатовано, що організаційно-аналітичні кейси сприяють набуттю навичок планування, стратегічного бачення та ефективного використання ресурсів у процесі лікувально-діагностичної діяльності. Встановлено, що групові кейси сприяють розвитку комунікативної компетентності, формують уміння професійної взаємодії та колегіального ухвалення рішень. Зауважено, що рефлексивно-діяльнісний компонент кейс-методу забезпечує формування здатності до самооцінки, аналізу власних дій і вдосконалення професійних рішень. Підкреслено, що практичні кейси з клінічних дисциплін підвищують мотивацію до навчання, активізують пізнавальну діяльність і сприяють глибшому засвоєнню професійних знань. Визначено, що використання кейс-методу створює умови для розвитку аналітичних, творчих, комунікативних і соціальних компетентностей, які формують основу професійної готовності майбутнього лікаря. Констатовано, що інтерактивна взаємодія викладача і студентів у процесі аналізу кейсів сприяє формуванню партнерських відносин, ініціативності та відповідальності. Зауважено, що систематичне впровадження кейс-методу в освітній процес забезпечує цілісність підготовки, поєднання теорії та практики, а також розвиток професійного мислення відповідно до сучасних стандартів медичної освіти.

Ключові слова: кейс-метод, клінічне мислення, професійна підготовка, медична

освіта, аналітичні навички, критичне мислення, рефлексія.

The article reveals the theoretical and methodological foundations of using the case method as an effective tool for developing clinical thinking among students of medical institutions of higher education. It is determined that the case method ensures the integration of theoretical knowledge and practical skills, creating a learning environment that closely resembles real clinical situations. It is found that the application of this method promotes a shift from the acquisition of facts to their meaningful use in the process of making professional decisions. It is emphasized that the step-by-step work with cases develops analytical, critical, and reflective thinking necessary for sound clinical analysis. It is highlighted that problem-oriented cases enhance the ability to evaluate incomplete or contradictory information, form the logic of clinical reasoning, and prepare students for work under conditions of uncertainty. It is stated that organizational and analytical cases contribute to the acquisition of planning skills, strategic vision, and effective use of resources in the process of diagnostic and therapeutic activities. It is established that group cases promote the development of communicative competence, professional interaction skills, and collegial decision-making. It is noted that the reflective-activity component of the case method ensures the development of self-assessment ability, analysis of one's own actions, and improvement of professional decisions. It is emphasized that practical cases in clinical disciplines increase learning motivation, activate cognitive activity, and contribute to deeper mastery of professional knowledge. It is determined that the use of the case method creates conditions for the development of analytical, creative, communicative, and social competencies that form the foundation of the future doctor's professional readiness. It is stated that interactive collaboration between teachers and students during case analysis fosters the formation of partnership relations, initiative, and responsibility. It is noted that the systematic implementation of the case method in the educational process ensures the integrity of training, the combination of theory and practice, and the development of professional thinking in accordance with modern standards of medical education.

Key words: case method, clinical thinking, professional training, medical education, analytical skills, critical thinking, reflection.

УДК 378.147:61
DOI <https://doi.org/10.32782/ip/88.39>
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Хміль І.Ю.,
orcid.org/0000-0002-0157-0289
канд. пед. наук,
ст. викладач кафедри судової медицини та медичного права
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Сергієнко Т.В.,
orcid.org/0000-0003-2414-5418
докт. філософії,
доцент кафедри мовної підготовки
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

Постановка проблеми. Сучасна медична освіта перебуває на етапі трансформації, що зумовлено зміною парадигми підготовки майбутніх лікарів від репродуктивного засвоєння знань до формування клінічного мислення та здатності до самостійного прийняття професійних рішень. У зв'язку з цим виникає потреба у впровадженні ефективних педагогічних технологій, які забезпечують поєднання теоретичної підготовки з практичним

досвідом. Одним із таких інструментів постає кейс-метод, який дає змогу моделювати реальні клінічні ситуації, сприяючи розвитку аналітичних, комунікативних і прогностичних умінь студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питань формування клінічного мислення студентів медичних закладів освіти в контексті використання кейс-методу посідає значне місце в сучасному науково-педагогічному дискурсі.

Зокрема, Павлишин Г. А., Бігуняк Т. В. та Саварин Т. В. окреслили концептуальні засади впровадження кейс-методу у процес підготовки майбутніх лікарів, наголошуючи на його ефективності для розвитку професійного мислення та аналітичних умінь студентів [1]. Своєю чергою Єгудіна Є. Д., Сапожниченко Л. В. та Козлова Ю. В. дослідили імплементацію кейс-методу у формуванні клінічного мислення, обґрунтовуючи його значення для поєднання теоретичних знань із практичними навичками [2]. Натомість у праці Самури І. Б. та Тихоновського О. В. розглянуто кейс-метод як інструмент професійно орієнтованого навчання, спрямований на підготовку студентів до вирішення складних клінічних ситуацій [3]. У цьому контексті Давидова Ж. В., Жеребкін В. В. та Шиян Д. М. проаналізували специфіку розвитку клінічного мислення в сучасній парадигмі підготовки лікарів, акцентуючи увагу на необхідності інноваційних форм навчання [4]. Водночас Шевченко В. Г., Муравйов П. Т., Колодій В. В. та Бородаєв І. Є. обґрунтували системне формування клінічного мислення студентів через використання проблемно-орієнтованих методів, що забезпечують розвиток аналітичної компетентності майбутніх фахівців [5]. Крім того, Ковальчук Т. Ю. та Козирацька Л. М. розкрили роль сучасних освітніх технологій у вивченні клінічних дисциплін, підкреслюючи взаємозв'язок між інтерактивними методами навчання та формуванням клінічного мислення [6]. Поряд з тим, у дослідженні Гевкалюк Н. О., Сидлярук Н. І. та Мисули М. С. представлено досвід використання методу case study у фаховій підготовці студентів-медиків, визначивши його як ефективний засіб формування професійної рефлексії [7]. У цьому ж напрямку Хархаліс І. К. розглянув можливості розвитку клінічного мислення студентів на основі аналізу клінічних кейсів у напрямку проблемно-орієнтованого навчання, підкресливши його значення для інтеграції знань і практичного досвіду [8].

Таким чином, узагальнення наукових позицій свідчить про системне утвердження кейс-методу як важливого засобу розвитку клінічного мислення студентів медичних закладів, що зумовлює потребу подальшого дослідження його ефективності в сучасному освітньому процесі. Водночас, попри зростання кількості досліджень у цьому напрямі, залишається недостатньо вивченим питання системного застосування кейс-методу у структурі професійно орієнтованого навчання, що потребує подальшого наукового осмислення. Тому актуальність дослідження зумовлюється необхідністю вдосконалення освітнього процесу у медичних закладах вищої освіти для підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців, зокрема у формуванні їх клінічного мислення, здатності до аналізу клінічних ситуацій та прийняття обґрунтованих рішень.

З огляду на зазначене, **метою статті** є обґрунтування використання кейс-методу як ефективного засобу формування навичок клінічного аналізу та прийняття рішень у студентів-медиків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Системне формування клінічного мислення майбутніх лікарів базується на поетапному використанні педагогічних методів, що забезпечують перехід від засвоєння базових знань до розвитку аналітичного, критичного й рефлексивного мислення. У зв'язку з цим важливо створити умови, за яких освітній процес сприятиме поєднанню когнітивної діяльності з практичною спрямованістю медичної підготовки. При цьому саме кейс-метод виступає дієвим інструментом інтеграції теоретичних знань і практичних навичок, оскільки створює навчальне середовище, максимально наближене до реальних клінічних ситуацій [8, с. 104].

Передусім формування базових знань є важливим етапом розвитку клінічного мислення. Адже саме на цій основі вибудовується логіка подальшого професійного аналізу клінічних станів і прийняття медичних рішень. Майбутні лікарі повинні опанувати системний обсяг знань із базових дисциплін (анатомії, фізіології, фармакології, патології, біохімії), що створює основу для правильного сприйняття та аналізу клінічних симптомів. Завдяки цьому студенти усвідомлюють патогенетичні механізми захворювань, визначають закономірності розвитку патологічних процесів і прогнозують наслідки терапевтичного втручання.

У рамках цього етапу доцільним є застосування кейсу «Порушення водно-сольового балансу у пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю», який спрямований на закріплення теоретичних знань із фізіології та фармакології. Під час виконання завдання студенти аналізують лабораторні показники, оцінюють вплив лікарських засобів на гомеостаз і визначають оптимальну схему лікування. Унаслідок цього створюються передумови для переходу від засвоєння фактів до їх осмисленого застосування в клінічній практиці. Наведений приклад засвідчує, що поєднання теорії та практики сприяє розвитку професійного мислення, орієнтованого на ухвалення зважених клінічних рішень.

Важливим кроком виступає розвиток критичного мислення, що передбачає здатність студентів до глибокого аналізу клінічних даних, побудови діагностичних гіпотез і формулювання аргументованих рішень. З цією метою доцільно використовувати проблемно-орієнтовані кейси, які містять суперечливу або неповну інформацію, що стимулює когнітивну активність та розвиває логічне мислення. Відтак, студентам-медикам можна запропонувати кейс «Пацієнт із болем у грудній клітці», який включає опис анамнезу, результати ЕКГ і лабораторні дані. При цьому майбутні медики мають проаналізувати подану інформацію, відокремити

клінічно значущі симптоми, сформувати диференційно-діагностичний ряд (гострий коронарний синдром, плеврит, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба) та обґрунтувати власне рішення щодо подальших діагностичних дій. Відзначимо, що застосування подібних кейсів формує у студентів навички критичної оцінки клінічних фактів, підвищує здатність приймати рішення в умовах невизначеності та забезпечує поступовий перехід до професійного рівня клінічного мислення.

Поряд з тим, важливим компонентом у процесі становлення клінічного мислення виступає розвиток навичок планування та організації клінічної діяльності. Саме цей аспект визначає здатність майбутніх лікарів системно підходити до вирішення професійних завдань, чітко структурувати послідовність дій і приймати оптимальні рішення в обмежених умовах часу. У зв'язку з цим особливого значення набуває формування умінь визначати пріоритетність завдань, ефективно розподіляти ресурси та координувати взаємопов'язані процеси лікувально-діагностичної діяльності. Для досягнення цих результатів доцільним є використання організаційно-аналітичних кейсів, орієнтованих на розвиток стратегічного мислення й практичної самостійності студентів. Наприклад, студентам можна запропонувати такий кейс «Тактика лікування пацієнта з гострою нирковою недостатністю», під час виконання якого вони послідовно визначають алгоритм діагностичних процедур, розробляють план інфузійної терапії, прогнозують можливі ускладнення та шляхи їх попередження. Виконання такого кейсу сприяє формуванню системного бачення лікувального процесу, розвиває вміння ставити в пріоритетній послідовності клінічні дії, здійснювати раціональний розподіл часу й ресурсів, а також закріплює навички прийняття відповідальних рішень у складних клінічних ситуаціях.

Важливим елементом професійного становлення виступає розвиток комунікативних і командних компетентностей, що безпосередньо впливають на ефективність ухвалення клінічних рішень. У медичній практиці результат лікування часто залежить від злагодженої взаємодії між фахівцями різних спеціальностей, тому освітній процес має передбачати навчання майбутніх лікарів колективній роботі. Використання групових кейсів, які передбачають спільний аналіз клінічних даних, обговорення можливих варіантів діагностики та терапії, сприяє розвитку в студентів умінь комунікації, аргументації й кооперації у процесі прийняття рішень. У цьому контексті особливо ефективним є кейс «Пацієнт із поліорганною недостатністю після ДТП». Під час його опрацювання кожен учасник групи виконує роль лікаря певного профілю (хірурга, реаніматолога або терапевта), що створює умови для моделювання реальної

міждисциплінарної взаємодії. Спільне обговорення діагностичних підходів і терапевтичних стратегій формує навички професійного діалогу, міждисциплінарного мислення та усвідомлення колективної відповідальності за результати лікування.

На подальшому етапі підготовки акцент зміщується на рефлексивно-діяльнісний компонент, який забезпечує здатність студентів до самоаналізу, критичного осмислення власних дій і вдосконалення прийнятих рішень. Застосування кейсів, наприклад, такого як «Розбір клінічної помилки», дозволяє студентам дослідити ситуації, у яких попереднє рішення спричинило діагностичну похибку або ускладнення, визначити їх причини та розробити запобіжні стратегії. Опрацювання подібних завдань формує професійну рефлексію, відповідальність і готовність до постійного вдосконалення в умовах динамічного медичного середовища.

Як свідчать результати сучасних педагогічних досліджень [2], клінічне мислення являє собою цілеспрямований інтелектуальний процес, що забезпечує ідентифікацію клінічної проблеми, оцінювання доказів і прийняття раціонального рішення щодо лікування пацієнта. Рівень сформованості цього процесу оцінюється за трьома взаємопов'язаними критеріями – когнітивно-знанським, аналітично-оцінювальним і рефлексивно-діяльним, які відображають послідовність розвитку професійних компетентностей [2, с. 347].

Варто зауважити, що до основних структурних компонентів кейс-методу належать розгляд ситуації, колективне обговорення та професійна дискусія, які спрямовані на розвиток здатності до аргументованого мислення й пошуку оптимальних рішень. У процесі спільної роботи студенти набувають умінь оцінювати запропоновані алгоритми, порівнювати їх ефективність і робити обґрунтований вибір лікувальної тактики [5, с. 67].

Зауважимо й те, що розвиток системи професійної підготовки у вищій медичній школі потребує створення навчального середовища, у рамках якого майбутній лікар вчиться діяти у ситуаціях, що моделюють реальну клінічну практику. Саме це забезпечує застосування кейс-методу, який сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, розвиває клінічне мислення та формує навички аргументованого ухвалення рішень. З огляду на це, доцільно розглянути приклад практичного завдання «Пацієнт із гострим болем у животі». Робота з цим кейсом охоплює аналіз анамнезу, результатів лабораторних і інструментальних досліджень, а також обґрунтування можливих діагнозів (гострий апендицит, холецистит чи перфорація виразки шлунка). У ході обговорення студенти визначають найбільш імовірний діагноз, формують алгоритм дій лікаря приймального відділення та пропонують оптимальну лікувальну тактику. Така навчальна ситуація допомагає сформувати

вміння узагальнювати клінічні дані, проводити диференційно-діагностичне зіставлення та приймати обґрунтовані рішення щодо подальших дій.

У процесі вивчення педагогічної практики [4] було встановлено, що використання кейс-методу сприяє суттєвому підвищенню якості професійної підготовки майбутніх медиків. Зокрема, одним із визначальних чинників ефективності цього методу є його практична спрямованість. Саме вона забезпечує тісний взаємозв'язок між теоретичними знаннями й конкретними клінічними ситуаціями. Студенти працюють із реальними сценаріями, що допомагає переносити набуті знання у сферу практичного застосування, розвивати критичне мислення й здатність до самостійного ухвалення рішень [4, с. 270].

У рамках цього напрямку варто виділити кейс «Гостра дихальна недостатність у пацієнта з COVID-19», зміст якого спрямований на дослідження патофізіологічних механізмів захворювання, аналіз результатів рентгенографії, сатурації, лабораторних показників і визначення необхідності проведення кисневої терапії або штучної вентиляції легень. Опрацювання зазначеного завдання допомагає студентам навчитися швидко реагувати на зміни стану пацієнта, оцінювати клінічні дані в динаміці та приймати раціональні рішення на основі доказових критеріїв.

Доцільно підкреслити, що кейс-метод виконує інтеграційну функцію, поєднуючи знання, аналітичні навички, комунікацію та практичні дії. Його впровадження у систему медичної освіти створює методологічну основу для розвитку клінічного мислення, професійної відповідальності й готовності діяти в умовах невизначеності, що відповідає сучасним стандартам медичної підготовки [4, с. 270].

Поряд з тим, формування клінічного мислення відбувається насамперед у процесі безпосередньої взаємодії з пацієнтом, що потребує здатності розв'язувати реальні клінічні завдання. У цьому аспекті кейс-метод виконує функцію дидактичного моделювання ситуацій, наближених до практики лікаря. Завдяки цьому поєднуються теоретичні знання та практичні навички, що забезпечує системність клінічного мислення. Подібна структура навчання сприяє розвитку аналітичного мислення, формуванню здатності ухвалювати зважені рішення та оцінювати їх наслідки [3, с. 83-84].

Для практичного представлення ефективності цього підходу можна навести приклад кейсу з курсу «Пропедевтика внутрішніх хвороб». Відтак, студентам пропонується ситуація з пацієнтом, який скаржиться на задишку та біль у грудях. Завдання полягає у визначенні можливого діагнозу, аналізі результатів ЕКГ, формулюванні диференційного діагнозу та виборі оптимальної тактики лікування. У ході групового обговорення студенти навчаються виокремлювати клінічно

значущі симптоми, аргументувати власні висновки та логічно обґрунтовувати вибрані дії. У такий спосіб вони засвоюють механізми прийняття клінічних рішень у ситуаціях невизначеності, що моделює реальну лікарську практику.

Навчання з використанням кейс-технологій стимулює розвиток професійних компетентностей, що охоплюють аналітичні, практичні, творчі, комунікативні та соціальні навички. Передусім аналітичні навички виявляються у здатності класифікувати, систематизувати та інтерпретувати клінічні дані. Це передбачає розрізнення суттєвих і несуттєвих чинників, побудову причинно-наслідкових зв'язків між клінічними показниками та формулювання обґрунтованих висновків. Завдяки цьому студент поступово переходить від споглядального засвоєння інформації до активного клінічного мислення. Далі формується група практичних навичок, що передбачають перенесення теоретичних знань у конкретний професійний контекст. У процесі роботи над кейсом студент застосовує набуті знання для визначення алгоритмів діагностики, лікування та профілактики захворювань. Не менш значущими є творчі навички, що проявляються у здатності генерувати оригінальні підходи до вирішення клінічних проблем. В умовах невизначеності кожного клінічного випадку студенти вчаться шукати нові шляхи розв'язання завдань, пропонувати альтернативні діагностичні чи терапевтичні рішення. Це сприяє формуванню гнучкості мислення, необхідної для роботи в умовах постійного оновлення медичних знань. Своєю чергою комунікативні навички забезпечують ефективну взаємодію у процесі колективного розбору кейсів. Вони охоплюють уміння аргументовано висловлювати власну позицію, проводити дискусію, використовувати наочні матеріали, презентувати результати аналізу та конструктивно реагувати на зауваження викладача чи колег. Завершальним елементом системи компетентностей є соціальні навички, що формуються у процесі спільного вирішення клінічних завдань. Вони виявляються у здатності працювати в команді, слухати інших, підтримувати професійний діалог, зберігати самоконтроль і відповідальність під час прийняття рішень [6, с. 230].

З огляду на зазначене, доцільно звернутися до конкретних прикладів застосування кейс-методу. Так, у курсі «Хірургія» студентам можна запропонувати клінічну ситуацію, що пов'язана з гострим апендицитом. Учасники мають визначити обсяг необхідних обстежень, сформулювати попередній діагноз, розробити план лікування та оцінити можливі ускладнення. Обговорення результатів відбувається у форматі групової дискусії, де викладач виконує роль модератора. Цей освітній формат створює умови для формування навичок аналітичного мислення, командної роботи та клінічної аргументації.

У ході дослідження доцільно розглянути особливості інтерактивного формату навчання, який забезпечує ефективне впровадження кейс-методу, що своєю чергою сприяє активізації інтелектуальної діяльності студентів, орієнтованої на пошук можливих шляхів розв'язання клінічних проблем, що стимулює розвиток ініціативності, самостійності та рефлексивного мислення. Крім того, унікальність кожного кейсу підвищує мотивацію студентів до навчання, оскільки представлені ситуації максимально наближені до реальної клінічної практики [1, с. 81]. Внаслідок цього освітній процес набуває дослідницького характеру, що сприяє глибшому засвоєнню професійних знань і формуванню компетентного підходу до вирішення клінічних завдань.

Під час організації педагогічної взаємодії на основі інтерактивних технологій посилюється професійна активність студентів, формується атмосфера партнерства між викладачем і здобувачами освіти. Важливо, що у цьому процесі відбувається передача знань, а також створення умов для розвитку креативного мислення, уміння самостійно аналізувати інформацію та формувати власні судження. Така взаємодія водночас сприяє розвитку комунікативної компетентності та вмінню аргументовано обстоювати власну позицію. Наприклад, під час виконання кейсу із курсу «Внутрішні хвороби» – «Пацієнт із підозрою на гострий коронарний синдром», студенти аналізують клінічні дані, результати лабораторних досліджень та електрокардіограму, після чого формують попередній діагноз і визначають послідовність лікувальних дій. Обговорення результатів відбувається у командному форматі, що дозволяє оцінити доцільність прийнятих рішень. Цей вид діяльності сприяє закріпленню знань та водночас навчанню студентів колегіальному ухваленню рішень, що підвищує рівень критичного мислення.

Використання клінічних кейсів у рамках проблемно-орієнтованого навчання є важливим дидактичним засобом, що сприяє розвитку клінічного мислення у студентів медичних закладів вищої освіти. Розгляд реальних ситуацій активізує пізнавальну діяльність здобувачів освіти, залучаючи їх до процесу осмислення взаємозв'язків між симптомами, діагнозом і лікувальною тактикою, що створює умови для формування аналітичного судження, критичного осмислення клінічних даних та усвідомленої оцінки власних дій і висновків [7, с. 2451].

Подальше розкриття ефективності цього підходу можна проілюструвати на конкретному прикладі. Так, у рамках курсу «Педіатрія» студентам пропонується клінічний випадок із немовлям, у якого виявлено симптоми дегідратації. Завдання полягає у визначенні ступеня тяжкості стану, підборі методу регідратаційної терапії та обґрунтуванні обраного рішення. Після представлення результатів кожна група здійснює самооцінку власного

алгоритму, співвідносячи його з альтернативними варіантами. Відтак, виконання такого кейсу сприяє формуванню здатності до рефлексії, усвідомленню професійної відповідальності та вмінню коригувати власні дії на основі отриманого досвіду.

Висновки. Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що використання кейс-методу є одним із найефективніших підходів до формування клінічного мислення студентів медичних закладів вищої освіти. Передусім слід зазначити, що послідовне впровадження кейс-технологій забезпечує перехід від засвоєння теоретичних знань до їх практичного застосування в умовах, наближених до реальної клінічної діяльності. Крім того, аналіз навчальних ситуацій стимулює розвиток аналітичного, критичного та рефлексивного мислення, що є основою для прийняття обґрунтованих клінічних рішень. Разом із цим застосування різних типів кейсів (аналітичних, проблемно-орієнтованих, організаційно-аналітичних, рефлексивних тощо) – сприяє поетапному формуванню професійних компетентностей, зокрема аналітичних, комунікативних, творчих й соціальних. Варто підкреслити, що інтерактивний формат роботи з кейсами створює умови для партнерської взаємодії між викладачем і студентами, стимулює самостійність, ініціативність та відповідальність у процесі ухвалення клінічних рішень. Крім цього, групове обговорення кейсів формує навички колегіальної роботи, аргументованої комунікації й міждисциплінарної співпраці, що є важливими складовими професійної діяльності лікаря. Не менш важливо й те, що систематичне використання кейс-методу в освітньому процесі сприяє інтеграції теоретичної підготовки з практичною, забезпечує формування цілісного професійного мислення та готовності діяти в умовах невизначеності. Тому кейс-метод доцільно розглядати як провідну педагогічну технологію у формуванні клінічного мислення, здатну забезпечити високий рівень професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до сучасних стандартів медичної освіти.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гевкалюк Н. О., Сидлярчук Н. І., Мисула М. С. Досвід використання методу case study у фаховій підготовці студентів-медиків. *Медична освіта*. 2024. № 1. С. 78–83. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2024.1.14443>
2. Давидова Ж. В., Жеребкін В. В., Шиян Д. М. Розвиток клінічного мислення в сучасній парадигмі підготовки майбутніх лікарів. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Випуск 37. С. 345–348. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/37.70>
3. Єгудіна Є. Д., Сапожниченко Л. В., Козлова Ю. В. Імплементация кейс-методу у формуванні клінічного мислення студентів-медиків. *Медична освіта*. 2019. № 2. С. 79–85. DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.2.10348>

4. Ковальчук Т. Ю., Козирацька Л. М. Освітні технології у вивченні клінічних дисциплін для студентів-медиків. *Health & Education*. 2023. № 4. С. 268–272. DOI: <https://doi.org/10.32782/health-2023.4.39>

5. Павлишин Г. А., Бігуняк Т. В., Саварин Т. В. Кейс-метод навчання у медичній освіті. *Медична освіта*. 2015. № 3. С. 67–69. DOI: <http://dx.doi.org/10.11603/me.v0i3.4975>

6. Самура І. Б., Тихоновський О. В. Кейс-метод як ефективний інструмент професійно-орієнтованого навчання у закладах вищої медичної освіти. *Буковинський медичний вісник*. 2020. Т. 24. № 1(93).

С. 227–233. DOI: <https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXIV.1.93.2020.31>

7. Хархаліс І. К. Формування клінічного мислення студентів на основі аналізу клінічних кейсів у проблемно-орієнтованому навчанні. *Перспективи та інновації науки*. 2025. Випуск № 8(54). С. 2440–2454. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)-2440-2454](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54)-2440-2454)

8. Шевченко В. Г., Муравйов П. Т., Колодій В. В., Бородаєв І. Є. Системне формування і розвиток клінічного мислення студентів за допомогою проблемних методів навчання. *Медична освіта*. 2023. № 2. С. 103–107. DOI: <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2023.2.13671>

Дата першого надходження рукопису до видання: 28.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 19.12.2025